



Pirkanmaa **2019**

Strateginen hankinta ja valinnanvapauden mallit -työryhmä

Loppuraportointi 30.6.2018

Sisällysluettelo

1. Työryhmän tavoitteiden ja tulosten toteutumisen arviointi *(diat 3-8)*
2. Yhteistyö, oppiminen ja tiedon jakaminen *(dia 9)*
3. Jatkotoimenpiteet *(diat 10-17)*
4. Riskienhallinta *(dia 18)*

5. Työryhmän jatko syyskaudella 2018 *(dia 19)*



Pirkanmaa **2019**

1. Työryhmän tavoitteiden ja tulosten toteutumisen arviointi



Pirkanmaa 2019

	Arvosana 1-5, 1=heikko, 5 = erinomainen	Kommentit
Tavoite 1. Järjestäjän tehtävien täsmentäminen ja osaamistarpeiden määrittely strategisen hankinnan tehtävien osalta.	4	Valmisteltu esitykset maakunnan palvelujen järjestämisprosessista tehtävineen sekä hankintatoiminnan työnjaon vaihtoehtoisista malleista. Osaamistarpeita on kartoitettu osana maakuntahallinnon suunnittelua.
Tavoite 2. Konsernitason hankintojen periaatteet.	3	Selvitystyö luovuttavien organisaatioiden hankintatoimesta ja hankintojen käytänteistä ja volyymeista on käynnissä kuntien sote-hankintojen osalta.

1. Työryhmän tavoitteiden ja tulosten toteutumisen arviointi



Pirkanmaa 2019

	Arvosana 1-5, 1=heikko, 5 = erinomainen	Kommentit
Tavoite 3. Palvelujen tuottamistapojen määrittely, hankintojen strateginen suunnittelu ja markkinoiden luominen.	3	<p>Valinnanvapauden osalta suoran valinnan palvelujen laajuutta on suunniteltu sote-keskustyöryhmän, kokeiluhankkeiden ja markkinoiden edustajien kanssa. Suunhoidon yksikön palvelujen laajuutta testataan kokeiluhankkeessa. Asiakasetelin ja henkilökohtaisen budjetin osalta maakuntavalmistelun palveluryhmät antavat esityksensä valinnanvapauden piiriin soveltuvista palveluista/asiakasryhmistä 6/2018 loppuun mennessä. Esitys palvelujen tuottamistavoista ja valinnanvapausmallien soveltamisesta palveluittain valmisteltavissa syksyllä 2018.</p> <p>Selvitystyö Pirkanmaan yksityisten ja kolmannen sektorin palvelumarkkinoiden nykytilasta ja lähitulevaisuudesta valmistuu kesällä 2018. Selvitys täydentää julkisen palveluverkon tietopohjaa.</p> <p>Kartoitettu maakunnan kuntien nykyisiä palveluhankintoja ja v. 2018-2019 toteutettavia hankintoja hankintayhteistyön mahdollisuuksien selvittämiseksi. Katsausta tarkennetaan kesän 2018 jälkeen, kun luovuttavien organisaatioiden sopimukset on saatu koottua ja analysoitua. Palvelujen järjestämistäsiirtojen siirtymisen vuoksi syytä koota tieto myös v. 2020 aikana päättyivistä hankinnoista.</p>

1. Työryhmän tavoitteiden ja tulosten toteutumisen arviointi



Pirkanmaa 2019

	Arvosana 1-5, 1=heikko, 5 = erinomainen	Kommentit
Tavoite 4. Palveluntuottajien sopimus- ja korvausmallien sekä sopimusseurannan valmistelu.	5	<p>Valmisteltu esitys maakunnan sote-palvelutuotannon ohjausmalleista laaja-alaisessa yhteistyössä luovuttavien organisaatioiden edustajien kanssa. Työn kautta vahvistunut tahto kytkeä vaikuttavuus ja tuloksellisuus maakunnan järjestämään palvelutuotantoon ja palvelujen sopimus- ja korvausmalleihin. Työn aikana perehdytty erilaisiin kansainvälisiin ja kansallisiin sopimus-, korvaus- ja kannustinmalleihin ja mittareihin.</p> <p>Muodostettu yhteistä näkemystä valinnanvapauden palveluntuottajien sopimusasiakirjojen sisällöistä ja tarkkuustasosta Pirkanmaalla. Laadittu sosiaali- ja terveysministeriölle lausunnot sen valmistelemista hallintopäätös- ja sopimusasiakirjoista. Työryhmän jäsenet ovat osallistuneet kansallisiin valmistelutyöryhmiin. Pirkanmaan näkemyksiä on tahdottu kuulla.</p> <p>Suunhoidon kokeiluhankkeessa testataan laadittua sääntökirjaa ja kannustemallin sisältävää korvausmallia. Henkilökohtaisen budjetin kokeilu-/selvityshankkeessa valmisteltu Pirkanmaalle omaa budjetin määrittelymallia STM:n tarjoaman liukumamallin tilalle.</p>

1. Työryhmän tavoitteiden ja tulosten toteutumisen arviointi



Pirkanmaa 2019

	Arvosana 1-5, 1=heikko, 5 = erinomainen	Kommentit
Tavoite 5. Valinnanvapauden käyttöönottoon valmistautuminen: toimintaprosessit, tietojärjestelmät sekä palveluntuottajien rekisteröinti ja asiakkaiden listautuminen	4	<p>Verkostoiduttu valinnanvapauden toimeenpanon suhteen olennaisten tahojen kanssa. Osallistuttu kansallisten valinnanvapauspalvelujen tietojärjestelmäratkaisujen valmisteluun (mm. STM, Kela, VRK).</p> <p>Suunniteltu valinnanvapauden ja kokeilu- ja pilottihankkeiden toimeenpanon edellyttämiä tietojärjestelmäratkaisuja yhteistyössä ICMT-asiantuntijoiden kanssa huomioiden mahdollisuuksien mukaan tulevat tarpeet.</p> <p>Valmisteltu valinnanvapauden hallinnan suhteen olennaisia prosessikuvauksia (mm. suoranvalinnan, asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin palveluntuottajan hyväksymisprosessi ja sopimuksen aikainen toiminta).</p>

1. Työryhmän tavoitteiden ja tulosten toteutumisen arviointi



Pirkanmaa 2019

	Arvosana 1-5, 1=heikko, 5 = erinomainen	Kommentit
Tavoite 6. Valinnanvapauden mallien testaaminen käytännössä.	4	Valinnanvapautta kokeillaan Pirkanmaalla suunhoidon kokeiluhankkeessa (7 kuntaa) ja Tampereen vastaanotto-toiminnan kokeilussa. Henkilökohtaisen budjetin käyttöönottoa on valmisteltu 13 kunnan yhteisessä selvityshankkeessa. Työryhmä on tukenut kokeilu- ja selvityshankkeiden valmistelua ja toimeenpanoa sekä pilottihankkeiden sisällön suunnittelua. Pirkanmaalle myönnettiin syksyllä 2017 kokeiluihin 1,6M€, kevään 2018 pilottihaussa Pirkanmaa jäi ilman rahoitusta.
Tavoite 7. Valinnanvapautteen liittyvän tietoisuuden lisääminen palveluntuottajien ja maakunnan asukkaiden keskuudessa.	5	<p>Kevään aikana järjestetty useita markkinavuoro-puhelutilaisuuksia*. Teemoina sote-keskuksen palvelut, suunhoidon kokeilu sekä henkilökohtainen budjetti.</p> <p>Pirkanmaan asukkaiden tietämystä maakuntavalmistelusta ja sote-uudistuksesta edistetty toteuttamalla kuntalaiskysely sote-palvelujen kehittämistarpeista ja valinnanvapaudesta. Osana henkilökohtaisen budjetin selvityshanketta tehty kyselytutkimus hankekuntien ikääntyneille ja vammaisille*. Selvitysten tuloksia on käsitelty avoimesti palveluntuottajien kanssa.</p>

* Yhteistyössä kokeiluhankkeiden sekä maakuntauudistuksen muiden työryhmien ja valmistelijoiden kanssa

1. Työryhmän tavoitteiden ja tulosten toteutumisen arviointi

	Arvosana 1-5, 1=heikko, 5 = erinomainen	Kommentit
Viestintä	4	Valinnanvapauteen liittyen on käytetty erilaisia kanavia; tiedotteet, kyselyt, yritys- ja asukastilaisuudet.
Osallistaminen	5	Työryhmä on osallistanut palveluntuottajia ja asukkaita kyselyin, haastattelututkimuksin ja info-, vuoropuhelu- ja työpajatilaisuuksia järjestämällä.
Kokonaisarvio työryhmän työstä	4	Työryhmä on edennyt suunnitelmansa mukaisesti ja kaikki tehtävät ovat käynnissä. Työryhmä on toiminut aktiivisesti ja hyvässä yhteistyössä muiden työryhmien ja toimijoiden kanssa. Työryhmä on kerännyt ja syventänyt tietopohjaa maakuntauudistuksen valmistelun edellyttämistä teemoista. Valinnanvapauden kokeiluhankkeet onnistuttu kytkemään työryhmän toimintaan ja tukevat valmistelua konkreettisella tavalla. Markkinoiden edustajat ovat osallistuneet valinnanvapauden mallien kehittämiseen. Valmisteluun on kerätty näkemyksiä myös asukkailta. Lainsäädännön ja muun kansallisen tason valmistelulla olennainen vaikutus työryhmän tehtävien etenemiseen. Kasvupalvelujen osalta pilottihankkeita on käyty läpi, mutta järjestämistehtävää muutoin on valmisteltu alueen kehittäminen –työryhmässä. Kasvupalvelukytkentää tulisi edelleen vahvistaa.
Kokonaisarvio esivalmistelun II vaiheesta	4	Lainvalmistelun keskeneräisyydestä huolimatta on edetty konkreettisemmalle tasolle. Työskentely ollut I vaiheen valmistelua huomattavasti jäsentyneempää. Työryhmän työn kiinnittäminen valmisteltaviin kokonaisuuksiin on ollut osittain haasteellista ja työryhmien työnjaot ovat olleet epäselvät.

2. Yhteistyö, oppiminen ja tiedon jakaminen



2019

Missä onnistuttiin	Kommentit
Yhteistyön toteutuminen	Monipuolista yhteistyötä eri teemoissa: Sopimushallinta-projekti, Konsernirakenteen ja johtamisen ohjausmallit -alatyöryhmä, sote-keskus -työryhmä, palveluverkkotyöryhmä, maakuntauudistuksen muutostiimin projektihenkilöstö, valinnanvapauden kokeilukunnat, Pirkanmaan Yrittäjät, STM, Kela, Sitra, Tampereen yliopisto ym.
Tiedon jakaminen	Kansallisen tason valmisteluun jaettu työryhmän näkemyksiä mm. lausuntojen muodossa. Lausunnoilla ollut vaikutusta. Valinnanvapaukokeiluista jaetaan kokemustietoa palvelusetelikokeilun arvioinnin pohjalta. Valmistelussa ja toteutuksessa (mm. tilaisuudet) hyödynnetty monikanavaista viestintää ja saavutettu kiinnostusta myös muiden maakuntien alueilla. Kokeilu- ja pilottihankkeiden suunnittelu ja toimeenpano on lisännyt kuntien välistä yhteistyötä ja ymmärrystä erityispiirteistä.
Mitä pitäisi parantaa ja kehittää	Kommentit
Yhteistyön toteutuminen	Työryhmien valmisteluvastuiden tarkentaminen, aikataulujen yhteensovittaminen ja ennakoiva yhdessä tekeminen. Eri työryhmät ovat riippuvaisia toisten töistä, joten aikataulutusta tulee tehdä yhdessä ja pyrkiä pitämään kiinni asetetuista ajankohdista. Yhdessä kehittäminen asiakkaiden kanssa.
Tiedon jakaminen	Painopisteenä jatkossa maakuntalaiset. Julkisen tuotannon mukaan ottaminen tasavertaiseksi palveluntuottajaksi yritysten kanssa.

3. Jatkotoimenpiteet



Pirkanmaa 2019

Toimenpide	Vastuu	Aikataulu	Kommentit
Tulosten hyödyntäminen ja jalkauttaminen		8/2018–	Työryhmän alulle saattamia tehtäviä jatketaan työryhmän toimeenpanosuunnitelman ja jatkovalmistelun osalta tehtyjen esitysten mukaisesti.
Mahdolliset jatkoprojektit			Esitykset jatkovalmisteluun (diat 11-12)
Esitykset VATEn ratkaistavaksi/päätettäväksi esitettävistä asioista	Projektipäälliköt	Syksy 2018 Syksy 2018 Syksy 2018*	<ol style="list-style-type: none">1. Palvelujen järjestämisen prosessi jatkovalmistelun pohjaksi2. Hankintojen työnjaot maakuntakonsernissa3. Valinnanvapauspilottien rahoitushakuun osallistuminen

* Riippuen haun aikataulusta.

Esitykset jatkovalmisteluun I



Pirkanmaa 2019

Esitetään, että

1. kuntien yhteistyötä hankintojen suunnittelussa ja toteutuksessa lisätään jo maakunnan valmisteluvaiheessa (mm. kilpailutusten ja palvelusetelien käyttöönoton yhteinen suunnittelu). Laaditaan maakunnallinen suunnitelma hankintojen kehittämisestä ja innovatiivisista hankinnoista.
2. linjaukset palvelujen tuottamistavoista ja valinnanvapausmallien soveltamisesta palveluittain valmistellaan syksyn 2018 aikana järjestäjä- ja palvelutyöryhmien yhteistyönä. Palvelujen laajuus määritellään siten, että se mahdollistaa erilaisten ja erikokoisten tuottajien mahdollisuuden toimia palveluntuottajina.
3. henkilökohtainen budjetti määritellään valinnanvapauskokeilu-/selvityshankkeessa valmistellun laskentamallin mukaisesti korostaen asiakaskohtaista suunnittelua ja asiakkaan yksilöllisten tosiasiallisten tarpeiden sekä tavoitteiden määrittelyä, joiden pohjalta tehdään päätös budjetin suuruudesta. STM:n valmistelemaa liukumamallia ei oteta Pirkanmaalla käyttöön. Budjetin markkinointi ja käyttöönotto tehdään harkiten ja budjetin käytön ja myöntämisen kriteereitä täsmennetään lain asettamista reunaehdoista (esim. laajan tuen tarpeen määrittely, käyttöala, asiakkaan kompetenssi, vaikuttavuus). Henkilökohtainen budjetti otetaan käyttöön hallitusti aloittaen lain määrittelemistä asiakasryhmistä.
4. valinnanvapautuottajien ohjausasiakirjat valmistellaan syksystä 2018 alkaen palveluntuottajia kuullen ja ne visualisoidaan. STM:n laatimia hallintopäätöksen asiakirjoja hyödynnetään työssä soveltuvilta osin.

Esitykset jatkovalmisteluun II



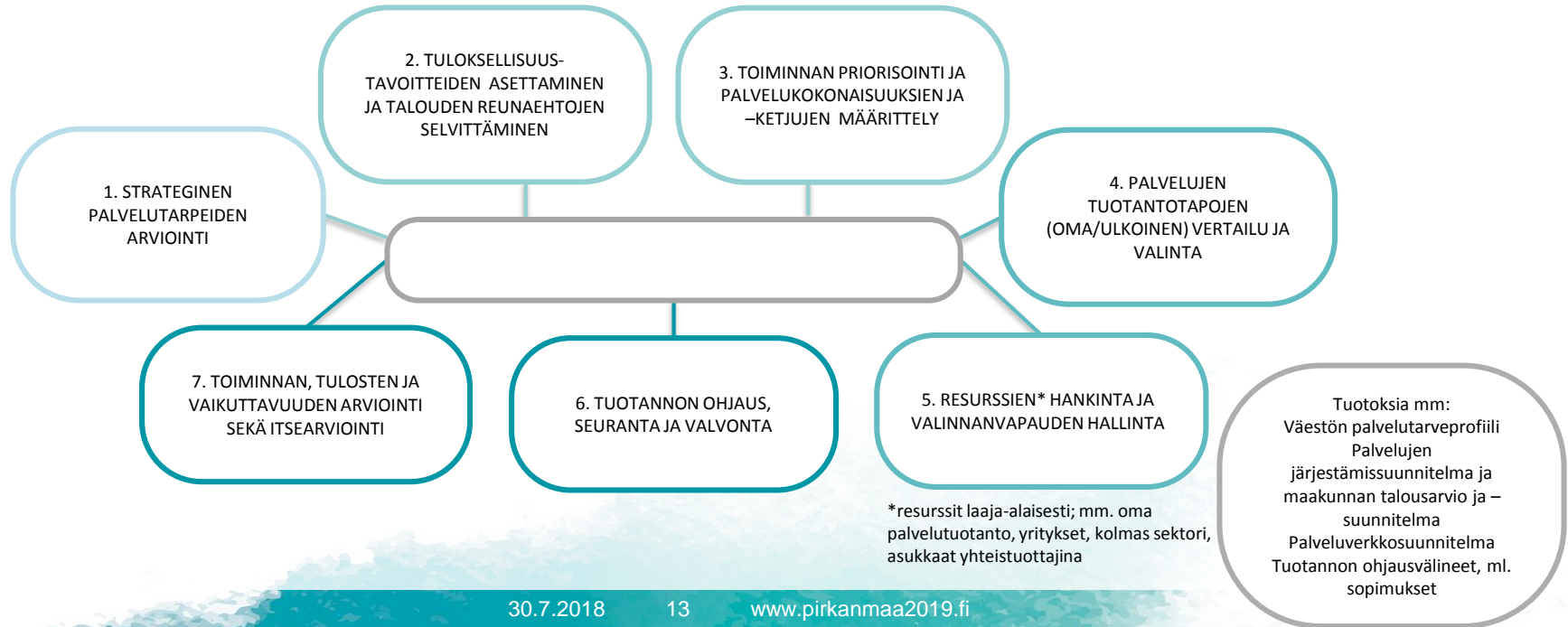
Pirkanmaa 2019

Esitetään, että

5. valmistelua jatketaan avoimesti ja vahvassa yhteistyössä palveluntuottajien kanssa markkinavuoropuheluja ja kuulemisia hyödyntäen. Huolehditaan osaltaan markkinoiden ja palveluntuottajien, myös julkisten palveluntuottajien, osaamisen kehittämisestä (mm. valmennukset, yrityspalvelut, verkostoitumisen tuki). Vahvistetaan asiakkaiden osallistamista valmistelussa.
6. tehdään Kelan kanssa yhteistyötä sote-keskusten ja henkilökohtaisen budjetin asiakkaiden osalta mm. ohjauksessa ja neuvonnassa, palvelutarpeenarvioinnissa sekä asiakassuunnitelman valmistelussa. Luotavia yhteistyökäytänteitä ja toimintamalleja testataan valinnanvapauskokeiluissa/-piloteissa.
7. asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin maksatusjärjestelmänä tullaan käyttämään yhtä järjestelmää (esim. PSOP), ja asiaan liittyvä päätös huomioidaan mahdollisen valinnanvapauspilotin suunnittelussa ja toteuttamisessa.
8. varmistetaan työryhmän erityisosaamista edellyttävien tehtävien resursoinnista kesästä 2018 alkaen (mm. suunnittelija- ja konsulttiresurssit). Pilottirahoituksen saamiseen luotetaan, mutta valmistelua ei ole syytä laskea sen varaan.

Esitys 1. Palvelujen järjestämisen prosessi jatkovalmistelun pohjaksi

Työryhmä esittää, että työryhmän valmisteleva palvelujen järjestämisen prosessi huomioidaan maakuntavalmistelun kokonaisarkkitehtuurityön osana ja sen pohjalta jatketaan maakunnan järjestämistehtävien valmistelua. Kokonaisarkkitehtuurityössä ylimmän tason toiminnan prosesseiksi on alustavasti tunnistettu strateginen ohjaus, palvelujen järjestäminen, palvelujen tuottaminen sekä konserniprosessit.



Esitys 1. Palvelujen järjestämisen prosessi jatkovalmistelun pohjaksi

Palvelujen järjestämisprosessin vaiheet ja keskeiset tehtävät



Pirkanmaa 2019

1. **Strateginen palvelutarpeiden arviointi:** väestön palvelutarveprofiilien luominen ja analysointi, toimintaympäristön muutosten analysointi.
2. **Tuloksellisuustavoitteiden asettaminen:** asiakasryhmäkohtaiset vaikuttavuustavoitteet, talouden reunaehtoien selvittäminen; talouden tilannekuva ja -kehysennuste
3. **Toiminnan priorisointi ja palvelukokonaisuuksien ja ketjujen määrittely:** asetettuihin tavoitteisiin ja talouden tilannekuvaan perustuen palvelujen kokonaisuuksien suunnittelu, huomioiden asiakasryhmät. Yhteiskehittäminen asukkaiden ja palveluntuottajien kanssa. Tavoitteiden ja mittareiden täsmennykset palveluketjuille. Palveluketjujen suunnittelu yhteistyössä tuottajien, kuntien ja palvelujen käyttäjien kanssa. Palvelujen kuvaukset.
4. **Palvelujen tuotantotapojen (oma/ulkoisen) vertailu ja valinta:** tuottamistapojen arviointi, palvelujen järjestämissuunnitelman päivittäminen, henkilöstövaikutusten arviointi.
5. **Resurssien* hankinta ja valinnanvapauden hallinta:** tuottajien ehtojen, korvausmallien suunnittelu, hallintopäätösten tekeminen, sopimusten laatiminen, (avustukset).
6. **Tuotannon ohjaus, seuranta ja valvonta:** Verkostokehittäminen, tuottajien ohjaus, sopimuse seuranta, tuottajien valvonta
7. **Toiminnan, tulosten ja vaikuttavuuden arviointi sekä itsearviointi:** Asiakaskokemuksen ja -vaikuttavuuden seuranta, tuloksellisuuden arviointi, hyvinvoinnin ja terveyden seuranta, itsearviointi.

Esitys 2. Hankintojen työnjaot maakuntakonsernissa



Työryhmä esittää, että hankintojen osalta työnjako maakuntakonsernissa perustuu linjauksiin vahvasta järjestäjästä ja kilpailukykyisestä tuotannosta. Maakuntajärjestäjä vastaisi strategisesti merkittävistä hankinnoista, joita ovat mm. vaikuttavuudeltaan/riskeiltään merkittävät hankinnat, innovatiiviset hankinnat, uudet avaukset ja kumppanuusmallit. Maakunnan oma tuotanto vastaisi palvelutuotantoonsa läheisesti liittyvistä hankinnoista (mm. kliiniset ja muut tukipalvelut sekä materiaalihankinnat). Merkittävimpien hankintojen kokoamisella yhteen paikkaan maakuntahallintoon, voidaan hallita riskejä ja varmistaa riittävä hankinta- ja sopimusosaaminen monituottajuutta korostavassa toimintaympäristössä. Maakuntahallinto hyödyntää hankintojen valmistelussa eri tuottajien näkemyksiä ja substanssiosaamista.

- **Maakunta- ja palvelustrategiassa** maakuntavaltuusto päättää maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamiseen, hankintoihin sekä palvelujen laatuun ja vaikuttavuuteen, omistajaohjaukseen ja palvelumarkkinoiden kehittämiseen liittyvät linjaukset. Strategiassa määritellään yksityisen palvelutuotannon laajuus. Esimerkkinä sairaankuljetus ja ensihoito, joita voivat tuottaa maakunta osana pelastustointia, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotantoa tai yksityiset yritykset. Lisäksi strategiassa linjataan innovatiivisista hankinnoista. Maakuntahallinto määrittelee liikelaitoksen roolin palvelujen tuottamisessa. Maakuntahallinto valmistelee **talousarvion/palvelujen järjestämissuunnitelman**, jolla toimeenpannaan strategiaa ja allokoidaan rahoitus.
- **Maakunnan palvelukokonaisuudet ja palveluketjut** sekä niitä koskevat tuloksellisuustavoitteet määrittelee maakuntahallinto hyödyntäen eri tuottajien näkemyksiä. Maakuntahallinto vastaa **asiakkuuksien hallinnasta ja palvelujen integraatiosta** strategisella tasolla. **Suoranvalinnan palvelujen tuottajien, asiakasetelituottajien ja henkilökohtaisen budjetin tuottajien kriteereistä ja hyväksymisestä** vastaa maakuntahallinto.
- Maakuntahallinto vastaa **markkinoiden kehittämistä ja luomisesta**. Lisäksi se vastaa **tuottamisen valvonnasta** sekä oman että sopimusjärjestelyihin perustuvan palvelutuotannon osalta.

Esitys 2. Hankintojen työnjaot maakuntakonsernissa

Hankintojen työnjaot maakuntakonsernissa hankintalajeittain

Maakuntahallinto	Maakunnan liikelaitos, tuotanto
Vaikuttavuudeltaan/riskeiltään merkittävät: hankintakategorioiden mukaan valittavat kokonaisuudet, sektorirajat ylittävät hankinnat, asiakasseteliä täydentävät erityisen merkitykselliset kilpailutukset (mm. asumispalvelut) sekä laajat palveluketjut, joissa monia toimijoita (esim. lastensuojelun sijaishuolto).	Kliiniset ja muut tukipalvelut: kuvantaminen, laboratorion palvelut, hoitotarvikkeet ym, tilojen ja kiinteistön huolto, vaatehuolto.
Innovatiiviset hankinnat: esim. kaikkien tuottajien käyttöön tarjottava terveysteknologiaratkaisu, vaikuttavuusinvestointi; esim. kansansairauteen liittyen.	Kalliiden palvelujen hankinnat: esim. muilta maakunnilta (esim. elinsiirrot).
Kumppanuusmallit: VHO-sydänpotilaan hoitoketju, Tesoman allianssi, mahdolliset palveluintegraattorimallit sekä kasvupalveluihin liittyvät allianssit.	Sote-liikelaitos: palvelut, joita tarjotaan asiakkaalle asiakassetelin vaihtoehtona, mikäli liikelaitos ei näitä tuota omana toimintana. Noudatettava maakunnan palvelulle asettamia vaikuttavuustavoitteita.
Uudet avaukset; markkinoiden avaaminen, uusi palvelu.	
ICT: Koko maakuntakonsernia koskevat yhteiset tai vaikuttavuudeltaan merkittävät tietojärjestelmät, järjestäjän kaikilta tuottajilta edellyttämät tietojärjestelmät.	ICT: toimialueen omaan toimintaan olennaisesti liittyvät tietojärjestelmät.
Kasvupalvelujen palveluhankinnat kokonaisuudessaan.	
Koko konsernia koskevien palvelu-/materiaalihankintojen koordinointi (yhteishankinnat).	

mm. tienpidon hankinnat, pelastustoimen hankinnat, tilojen vuokraus – jatkettava tarkastelua

Esitys 3. Valinnanvapauspilottien rahoitushakuun osallistuminen



Työryhmä esittää, että Pirkanmaa osallistuu valinnanvapauspilottien uuteen rahoitushakuun, joka toteutetaan valinnanvapauslain hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Pirkanmaan painopisteiksi ehdotetaan ainakin suunterveyttä, asiakaseteleitä ja henkilökohtaista budjettia. Sote-keskuksen pilotointi nähdään kannattavana, mutta valmistelu edellyttää kevään 2018 hakukierrosta useamman kunnan sitoutumista hankkeeseen. Hankehakemuksen sisältöä täsmennetään kriteerien julkaisemisen jälkeen ja kevään hankehakemuksesta saadun palautteen pohjalta. Hakemus valmistellaan kuntien ja maakuntaudistuksen yhteistyönä. Maakunta sitoutuu myöhemmin ottamaan valinnanvapauspilottit hallinnoitavakseen.

- Valinnanvapauspilottien uusi hakukierros järjestettäneen loppuvuodesta 2018 lakien hyväksymiskäsittelyjen jälkeen. Haun aikataulu ja kriteerit julkaistaan myöhemmin.
- Maakunnan sote-johtajien kanssa on käyty alustava keskustelu pilottihakemuksen sisällöistä työryhmän esityksen pohjalta. Esitys saanut alustavasti kannatusta.
 - Suun terveydenhuollon osalta sisältöön vaikuttavat myös kokeiluhankkeesta saatavat kokemukset.
 - Henkilökohtaisen budjetin osalta aiemman hakemuksen sisällön osalta suurimpana muutoksena pohdittavaksi maakunnallisen hebu-asiakas- ja palveluohjauksen valmistelu sekä mahdollisten etäkonsultaation ja keinoälyn ratkaisut.
 - Asiakasetelin osalta esitetään selvitetävän ainakin hammasprotetiikan ja vammaisten asumispalvelun ja päivätoiminnan setelin mahdollisuuksia; tavoitteena väestöpohjan laventaminen.
 - Sote-keskuksen osalta valmistelun edellytyksenä väestöpohjan laajentaminen (=lisää kuntia mukaan).
- Sote-johtajat esittäneet pilottin painopisteiden tarkentamista ja käsittelyä kokouksessaan syksyllä 2018.

Esitys 3. Valinnanvapauspilottien rahoitushakuun osallistuminen

Valinnanvapauskokeilut ja -pilotit 2016–2021



Pirkanmaa 2019

- Tavoitteena on tuottaa kokemuksiin pohjautuvaa tietoa sote-uudistuksen valmisteluun ja edesauttaa uudistuksen onnistumista sekä valinnanvapauden sujuvaa käyttöönottoa. Lisäksi testataan uusia tietojärjestelmiä.
- Hankkeissa kokeillaan sosiaali- ja terveystieteiden ja hammashoitolan valintaa sekä asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin käyttämistä. Pilotit voi olla myös näiden yhdistelmä.

I Palvelusetelikokeilut

- Toteutetaan voimassa olevan lainsäädännön pohjalta vuosien 2016/2017-2018 aikana.
- Kokeiluja käynnissä kymmenellä eri alueella, joilla omat painopisteet; Tampere ja lähikunnat: sote-keskus, suun terveydenhuolto ja henkilökohtainen budjetti.
- Hankehallinto kunnilla, Pirkanmaalla Tampere vastuukuntana.
- STM myöntää kokeilujen jatkamiseen vuodelle 2019 rahoitusta enintään 4,9 milj. euroa, jonka lisäksi kuntien omarahoitusosuus (arvio 20-30%); lisätietoja saadaan elo-syyskuussa 2018.
- Pirkanmaa hakenut jatkorahoitusta suunterveyden ja sote-keskuksen kokeiluihin. Kokonaisbudjetti 2,7M€. Hankekuntien sitovat päätökset tulee toimittaa ministeriöön 30 pv kuluessa rahoituspäätöksen saapumisesta (arvio 9/2018 loppu).

<https://stm.fi/palvelusetelikokeilu>
<https://alueuudistus.fi/valinnanvapaus/pilotit>

II Maakunnalliset valinnanvapauspilotit

- Toteutetaan uuden lainsäädännön mukaisina vuosien 2019-2021 aikana; sote-keskus, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti 2019-2020 ja suunhoito 2019-2021.
- Toteutusaikataulu tarkistetaan myöhemmin suhteessa sote-uudistuksen aloitusajan siirtymiseen ja lakiesityksen muutoksiin.
- Tavoitteena pilottien toteuttaminen mahdollisimman monen kunnan ja maakunnan alueella. Kunnat hakevat rahoituksen, mutta hanke siirtyy maakunnille järjestämisvastuun myötä.
- Toteutukseen varattu 200 miljoonaa euroa. Ensimmäinen valtionavustushaku (100M€) toteutettu 2-3/2018, toinen haku toteutettaneen loppuvuodesta 2018 (arvio). Ei edellytetä kuntien omarahoitusosuutta.
- Päätökset piloteista tehdään valinnanvapauslain hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. STM:n arviointiryhmä ei ole esittämässä Pirkanmaalle hankerahoitusta ensimmäisen rahoitushaun pohjalta.

#	Riskin toteutumisen kuvaus	Tod.näk. Vaikutus 1-5	Vaikutus 1-5	Riski- indeksi	Toimenpiteet riskin poistamiseksi tai riskitason vähentämiseksi	Vastuu
1	Vahvistetun lainsäädännön puuttuminen ja ennakoimattomat muutokset	4	5	20	Aktiivinen yhteistyö lainvalmistelijoiden suuntaan. Lainsäädäntöön vaikuttaminen lausuntojen ja kokeilujen/pilottien kautta. Pyrkimys huomioida valmistelussa useampia linjausvaihtoehtoja.	PP:t, työryhmä, kokeilujen henkilöstö
2	Kansallisen valmistelun aikataulujen venyminen	3	4	12	Pyritään ennakoimaan kansallisen valmistelun suuntia, valmistellaan asioita edemmäksi ja valmistellaan toimintaympäristöä valmiiksi muutokselle.	PP:t, työryhmä, kokeilujen henkilöstö
3	Valmistelutyö on resursoitu heikosti verrattuna tehtävien määrään ja työn vaativuuteen, ja valinnanvapauskokeilujen jatkolle/-pilottille ei saada rahoitusta	4	4	16	Huolehditaan valmistelun riittävästä resursoinnista. Asiasta viestiminen muutostiimin johdolle. Kokeiluhankkeiden kytkeminen valmistelun osaksi. Pilottirahoituksen saamiseen luotetaan, mutta valmistelua ei ole syytä laskea sen varaan. Varasuunnitelmat resursointiin.	PP:t, työryhmä
4	Kunnat ja muut luovuttavat organisaatiot kokevat valmistelun ylikuormituksena, eivätkä sitoudu valmisteluun ja valinnanvapauden kokeiluihin/pilottiin ja tarvittavia tietoja ei saada	3	3	9	Hyvä suunnittelu, avoin vuoropuhelu ja tiivis yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Oikeiden yhteys-/vastuuhenkilöiden etsiminen. Hyödynnetään muiden tuotoksia. Positiivisen kehittämissilmiin ja yhteisen tahtotilan luominen.	PP:t, työryhmä, sote-johtajat, esimiehet
5	Työryhmien välinen tiedonvaihto ei toimi, tehdään päällekkäistä työtä ja ei osata sovittaa aikatauluja yhteen	2	2	4	Aktiivinen tiedonvaihto projektipäälliköiden ja työryhmien kesken. Koordinaatioryhmän hyödyntäminen. Työnjaoista ja yhteistyöstä sopiminen. Yhteiset alatyöryhmät.	PP:t, työryhmä
6	Työryhmän jäsenet eivät sitoudu valmisteluun ja osallistu työryhmien toimintaan tai työryhmän jäsenet riitautuvat	1	4	4	Yhteisen tahtotilan luominen ja yhteistyössä valmisteltava/päivitettävä työsuunnitelma. Avoimen ja ratkaisulähtöisen ilmapiirin luominen. Kaikkien kuuleminen ja kannustaminen mielipiteen ilmaisuun.	PP:t, työryhmä
7	Työryhmän keskeiset valmistelijat tai muut jäsenet vaihtuvat kesken valmistelun (esim. toisen työnantajan palvelukseen siirtyminen, uupuminen)	4	4	16	Valmistelutyön riittävä resursointi ja jakautuminen useammalle henkilölle. Varahenkilöiden nimeäminen ja säännöllinen briiffaaminen. Avoin viestintä ja tiedonvaihto.	PP:t, työryhmä, <div style="margin-top: 5px;"> Suuri Riskit eliminoitava/vähennettävä Keskisuuri Riskejä seurattava tarkasti Pieni Riskit pienempiä </div>

Työryhmän jatko syyskaudella 2018

Työryhmän näkemyksen mukaan työryhmän sisällöllisten teemojen valmistelua tulisi edistää siten, että

Strategisen hankinnan ja valinnanvapauden mallien valmistelua jatketaan yhteisen työryhmän ohjauksessa.

Työryhmä jatkaa valmistelua päivitettävän työsuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmaa päivitettäessä tarkistetaan työryhmän tehtävänantoa ja työnjakoa muihin työryhmiin.

Ryhmän kokoonpano säilyy nykyisen kaltaisena, mutta varmistetaan osaaminen eri palvelualoilta (mm. PSHP:n edustuksen lisääminen nähdään tärkeänä). Yritys- ja järjestöedustusten tulisi olla neutraalin kohtelun vuoksi kattojärjestöistä.

Työryhmän alatyöryhmät jatkavat tarpeen mukaan.



Pirkanmaa 2019